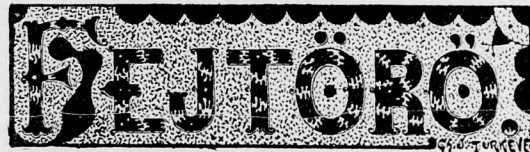

és Ráduly Mózés VII. o. tanulók nyertek; «Az 1848/49 szabadságharc okai»-ról szóló pályázatot Antal Aron VIII., Hurkó Ignác és Ráduly Mózés VII. o. tanulók dolgozták ki dícséretesen, «A villamosság gyakorlati alkalmazása» című tétel jutalma megosztott Kovács András és Márton Sándor között.

Hazafias diákok. A *körmöczbányai* főreáliskola tanulóit illetjük ezzel a díszes jelzővel. Ezen derék ifjak — nincsen is közöttük sok gazdag fiú — szép esőndben összerakták megtakarított filléreiket és emlékoszlopot emeltek azoknak a vitéz honvédeknek, kik a *felső-turceki* szorosban estek el a szabadságharc idején. Junius 18-ikán lesz az ünnepélyes leleplezés. Adjja meg a körmöczbányai diákokat a magyarok Istene hazafias buzgalomukért!

Eötvös sirjánál. A fehérmegyei *Ercsi* községben, közel a Duna locsogó habjaihoz, aluszsza örök álmát *Eötvös József* báró. A budapesti intézetek diákjai évenként le szoktak ide utazni, hogy kegyeletes szívvel áldozzanak a nagy gondolkodó emlékének. Lapunk szerkesztője is több ízben vezetett már ily kirándulásokat Eresibe. Nemrég a *székesfehérvári* kath. főgimnázium tanulóiból rándult Eresibe egy csapat, Török Konstant és Wolf Ágost tanárokkal az élükön. Török tanár beszédet mondott, a tanulók alkalmi költeményeket szavaltak és a Himnuszt énekelték, majd babérkoszorút tettek le a sirra, szalagján ezzel a felirással: «Eszméid győzedelme örök emlékjeled». Aztán az ifjak kedélyes bankettet tartottak az ercsi-kaszinóban.

Névmagyarosító tanulók. *Krist* Jakab budapesti reáliskolai tanuló *Keresztesi*-re, *Perl* Lajos budapesti reáliskolai tanuló *Pártos*-ra, *Spitzer* Aladár budapesti reáliskolai tanuló *Tarján*-ra, *Stein* Árpád budapesti reáliskolai tanuló *Somlár*-ra, *Horák* Ferencz budapesti reáliskolai tanuló *Horvát*-ra, *Heischmann* Imre budapesti V. ker. főreáliskolai tanuló *Földes*-re, *Krausz* Jakab budapesti reáliskolai tanuló *Káldor*-ra, *Reichmann* Jenő és *Pál* budapesti reáliskolai tanuló *Relle*-re, *Pollatsik* Bertalan budapesti reáliskolai tanuló *Pör*-ra magyarosították meg nevüket. — Midőn a tanulóifjúságnak a névmagyarosítási buzgalomát örömmel regisztráljuk, megjegyezzük, hogy nagyon szeretnénk, ha a névmagyarosítás rovata, mely ily tömeges magyarosításról ad hírt, lapunkban állandó lehetne. Mi szívesen közöljük ezután is a tanulótársakkal a kollégák új, magyar hangzású neveit.

Jelige: Fejtörő az elme sportja

Rovatvezető: Csizsár József.

Számítási kérdés:

Hány másodperc alatt fut be 4905 m. útát azon test, mely az első másodperc alatt 4905 m. útát tesz meg, s minden következő másodperczben 981 m.-rel tovább halad, mint a megelőző másodperczben; mekkora az utolsó másodpercz útja?

Földrajzi kérdés:

Mi a neve azon pataknak, a mely a M.-Tátrában, a Tengerszem és a N.-Halas tó lefolyásából támad? Melyik folyóba ömlik?

Képrejtvény.

Megfejtési határidő 1899. június 24.

A 23. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számítási kérdés: A két tört $\frac{2}{3}$ és $\frac{7}{12}$. **Földrajzi kérdés:** Aranyos folyó. **Történelmi kérdés:** Commodus Lucius Aelius Aurelius római császár 180-tól. **Természetrizsi kérdés:** Foltos gekkó. **Képrejtvény:** Magyar virtus.

Helyesen fejtették meg: Reichenfeld Rezső, Ehrenfeld Dezső, Schmid Károly, Szabó Ferencz, Laufer Rezső és Ödön, Dragovits István, *Czira Endre*, Koszorús Kálmán, Laban Antal, Techet Károly, Fisch Sándor, Gretzmacher Jenő, Tájber Oszkár, Litsek Zoltán, Balassa László, Ember István, Szabó Lajos, Borosnyay Oszkár, Glasner Győző, Acs Nagy István, Hoffmann Géza, Osztróvszky József és Antal, Jankó Béla, Ditrői Puskás Jenő, Dada András, Storfer Adolf, Wundszám Sándor, Ruffy Kálmán.

A kitűzött könyvjutalmat, De Gerando Attila «Velence» cz. munkáját *Czira Endre* keresk. iskolai tanuló nyerte meg Késmárkon.

SZERKESZTŐI TELEFON.

Cz. E. Késmárk. A böcsészeti karon «magyar történelem» szakbeli csoportosítás nincs megengedve; «latin történelem» igenis. Egyáltalában, ha keresk. iskolából nyelvtanári pályára akar lépni, le kell tenni az egész gimnáziumi érettségét. (Még a görögből is.) — **T. K.** Sopron. A mi kedves híveink igen sok diákszólást küldöttek be. Ezeket előbb közzé kell adnunk. — **Sz. F.** Szabadka. Régi buzgó tudósítónk ott minékünk K. J. nyolcadik gimnázista, de egy idő óta mélységesen hallgat. Bizonyára az érettségi az oka. — **Weiner** Hugó trencsényi előfizetőnk egy brassói és egy aradi kollégájával szeretne levelezni. — **B. A.** Szeged. Jutalomkönyv megyen. — **V. J.** Budapest. Gácsországba nem kell utlevél, de ha ön mindenáron a szabadban akar éjjelenként szundítani, bizvást elesipik a gács mihasznák és esetleg zsuppon menesztik vissza Budapestre. Sőt annak is kitéheti magát, hogy a babonás parasztek garabonciás diáknak nézik és megéreztetik önmel a lengyel virtust. Az ilyesmi aztán le szokta hűteni a turistahévet. — **N. S.** Csiksomlyó. A jövő iskolai évre szívesen elfogadjuk tudósítására. — **Sz. F.** Szabadka. Mi mindenkinek tudakozódására egyaránt szívesen válaszolunk. Ismétlje meg kérdését.

!!! Gyűjtők figyelmébe!!!

8149 «VILÁGPOSTA»
czím alatt érdekes tartalmu képeslevelezőlap és levélbélyegujtság jelent meg.

Előfizetési ára egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
A lap kiadóhivatala Faludi Zsigmond előnyösen ismert levélbélyegüzletében VII., Erzsébet-körút 28. szám alatt van.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott középiskolai ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	SZERKESZTI	FŐMUNKATÁRS:	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 1 frt 20 kr.	DE RUPP KORNÉL	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre ... 2 frt 40 kr.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.		IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre ... 4 frt 80 kr.	Majjelenik minden vasárnap.		Kéziratokat nem adunk vissza.

SZÜNIDEI UTAZÁSOK.

(*) Mikor én még kis deák voltam, a mi vidékünkön is divatban volt, hogy a nagyobb VI, VII, VIII. osztályos deákok a vakációban nyakukba vették a világot és per pedes apostolorum elindultak világot látni és tapasztalatokat gyűjteni. Nekem is kedvem lett volna velök menni, de kicsiny voltam a fárasztó útra s a nagyok azt mondták, hogy ők nem vesznek koloncztot a nyakukba. Fájt a szívem a rideg visszautasításra, s napok múltak, míg a rajta ütött seb behegedt. Csak akkor sajgott újra, mikor a világotutazók haza tértek és kedvesbnel kedvesebb történeteket meséltek kalandos útjaikról.

Elmondták, hogy egy tarisznya elemőzsiával meg egy forinttal a zsebükben hány mérföldet jártak be, miesoda szép vidékeket láttak, mennyi jóban-rosszban volt részük. Majd egy barátságos parochia valamelyik üres szobájában kaptak éjjeli szállást, majd a falusi bíró pajtájában illatos szénán éjszakáztak, majd egy-egy jó lelkű parasztgazda szérijén jutott helyük, hol friss szalmán a csillagos éggel takarózva álmodoztak a boldog deák életéről s utána egy fényes, szép jövőről.

Gyűjtöttek népdalokat, népmeséket, tájszólásokat; egyik-másik régi pénzeket, rossz fazékdarabokat is hozott magával, nem is említve az utazási naplót, a mely csak úgy hemzsegett a pontos adatokról, beszámolva a napnak csaknem minden órájáról. Mennyi szives vendégszeretben volt részük, hiszen deákok voltak, a kiknek nincs pénzük, de a helyett adott nekik az Isten jó kedvet, vidám kedélyt, életrealóságot, s e mellé szereztek ők a maguk emberségéből egy kis olvasottságot, meg egy kis latin tudományt: e kettővel a mi hazánkban jóra való diákember mindig boldogul.

Ha a nép szívességére szorultak, egy kis mókáért, esodálatos történetekért, nagy mondasokért mindig jutott egy-egy tál vacsora meg éjjeli szállás; a deák-verseket, a Sallustiusból, Ciceróból, Vergiliusból meg Ovidiusból szerzett tudományt pedig jó lelkű papok honorálták lucullusi lakomával, melyen bor is jutott a deákgyomornak, meg úri ellátással. Tőlük kaptak utasításokat a vidék nevezetességeinek megtekintésére, tőlük hallottak szép regéket a romok, sziklák történetéről, s a haza hozott szép legendák ára gyakran kitélt az Aeneis második énekének elmondásából!

S mikor én most erre visszagondolok, s látom, hogy a deák-romantikának is vége van, úgy szeretném, ha az ismét felújulna. Szeretném, ha ti is megcsinálnátok azt, a mit a régi deák-nemzedék végigcsinált. Álljatok össze néhányan, vegyétek nyakatokba az országot, hiszen a vasúti utazás olesósága mellett nincs távolság; a szép vidékeket pedig járjátok be gyalog. Ugyis az a baj, hogy nem vagyunk turista nemzet. Kezdjétek és szokjátok meg a gyalogolást fiatal korotokban.

Hogy pedig kevésbe kerüljön az utazás, én itt e lapok hasábjain felszólítom tanulóitársaitokat, hogy a különböző városokban, falukon, a hol laknak, vállalkozzanak arra, hogy ha arra vetődtek, gondoskodjanak rólatok, legyenek kalauzaitok. Egymás megismerése, az ifjú korban kötött barátság csak jól kamatozó előleg az életre.

Csak arra figyelmeztetek benneteket, hogy ha ilyen turista útra vállalkoztok, számoljatok minden eshetőséggel, mert a kényelemről és sok mindenről le kell mondani.

A természet szépségei, meg az utazás gyönyörűsége mindenért kárpótolni fog benneteket, — az erkölcsi hasznot nem is említve.

KENYÉR ÉS BECSÜLET.

Regény az ifjúság számára.

Irtta Gaal Mózes. Illusztrálta Neogrády Antal.

Náci újra nyakába vette a hosszú Stáció-utczát, s megállott a 107-es számú ház kapujánál. Csipős deczemberi szél fúj, s kezdett már sötétedni. Hogy a ház kapuja elől el sem mozdult, a rendőr gyanus szemeket vetett reá, s nyilván azt hitte róla, hogy nincsen jó szándékkal.

Náci kegyetlenül fázott, de nem mozdult el az örálló helyről.

— Muszáj vele találkoznom, ha a «gyárból» haza jön.

Egymás után hat cigarettát szítt el, hogy legalább az orrát melegítse, mely ijesztő mértékben kezdett pirosodni.

— Még lefagy az orrom — tűnődék magában, — s közbe-közbe megsúrolgatta ezt a szegény jószágot, mely leginkább ki van téve a téli fagynak.

A rendőr közelebb jött, s tüntetőleg megállott Náci előtt.

— Vár valakit az úr?

— Ha nem várnék, nem fagyoskodnám itt — felelé nyersen Náci

— No no, feleljen illedelmesebben az úr!

— Reám ne gyanakodjék ok nélkül. Várok valakit, s punktum. Semmi köze hozzá. Ha éjfél kell várnom, hát addig várok.

A rendőr elővette a jegyzőkönyvét, s kérdezte:

— Hogy hívják az urat?

— Csutak Mihálynak — felelé Náci roppant komoly hangon.

— Hol van az állandó lakása?

— Sándor-utca 12. II. emelet 7. (Náci fel-diktálta a Tuzsér János új lakását).

— Mi a foglalkozása?

— Joghallgató vagyok, jelenleg pedig utczánálló. Ezzel véget ért a kihallgatás, s Náci újra dörzsölgette az orrát, s járkált fel és alá, nagyokat toppantott a lábával; megnézett minden járókelőt, s mikor már holtra fáradt a lába, kapta magát, bekopogtatott újra a Szivákné lakásának az ajtaján:

— Ki van künn?

— Asszonyság, lefagy az orrom. Ereszsen be!

Szivákné beeresztette. A kis petróleumlámpás égett a falon, s ennek a világánál reá ismert a tegnapi látogatóra.

Négy óra hosszat állottam az utczán. Nem jött még haza Solyom úr? ... Jaj, az orrom!

Schön Náci-nak az orra a rendesnélkisséjével nagyobb volt, most ijesztő vörösségével a Szivákné érzékeny, gyöngye szívét erősen meghatotta.

— Tessék leülni a kis kályha mellé, ott felenged a fagy. Bizonykünn nagy a hideg, s az az atkozott szél.

Ebben a pillanatban lépett be Solyom Janesi.

— Szervusz, Janesi! — kiáltott fel képtelen örömeben Schön Náci. — No most már ördög vigye az orromat, csak-hogy téged megtaláltak.

— Hogy találtál ide? — kérde Janesi, kit a váratlan találkozás kellemesen e, kellemetlenül-e, de nagyon meglepett.

— Teringettét, de könnyen öltözöl, Janesi, nem vesz meg az Isten hidege? ... Nézd az én orrom, ... tyű, hogy kezd égni! ... Sokáig leskődtem reád, öreg.

Janesi kérte Sziváknét, hogy hozzon be az udvarról egy tál havat.

— Mit akarsz a hóval, öreg? — kérde Náci csodálkozva.

— Megreparálom az orrodát, különben holnap levágathatod, ha akarod.

NE BOLONDOZZ JANESI.

— Ne bolondozz, Janesi!

Solyom Janesi nem bolondozott, komolyan hozzá látott a Náci orrához. Szerenesére jól megfoghatta; úgy megdörzsölte hóval, hogy Nácinak csak úgy dült mind a két szeméből a könny.

— Jaj, ... jaj, le ne szakítsd valahogy, öreg, az orrmányomat! Ne nyomd olyan erősen, mert ordítok.

— Ordíts, ha tetszik, de ennek meg kell lennie.

Lásd, érdemes volt neked engem meglátogatnod! ... Úgy kell neked. Mikor aztán Náci kezdte érezni, hogy «van orra», s jótékony meleg bizsergett végig két felül az ábrázatán, Janesi azt mondta neki:

— Tessék besétálni az én kamarámba!

Szivákné a hatalmasmütét alatt meggyújtotta a parányi lámpást, a kis kamara nagyon kedves volt. Náci még éppen elfért benne, de már többnek nem lett volna hely.

— Vacsoráltál Náci? — kérde a házigazda.

— Még nem, várnak a fiúk az Altmannban. Jerünk oda, öreg úgy várnak ott téged, mint eb a hájat.

— Köszönöm, már vacsoráltam.

— Hol szoktál kosztolni?

— Itt is, ott is, a hol ráérek.

— Miért kerülsz minket? Annyiszor emleget Gyszi. A Soltész-fiúk is szeretnének megismerni. Tuzsér még berugva is reád gondol.

— Nagyon szép emberbaráti cselekedet tőle.

— Hogy jutott eszedbe, hogy pincezbe bujj? ... Ejnye, ejnye!

— Télen melegebb, nyáron hűvösebb.

— Itt bizony mintha egy kiesit hűvös volna ... brr, a négy órai örállás megfagyasztott ...

— Látod, látod, Náci, a barátság néha bajjal jár.

— Egész nap a «gyárban» dolgozol, te? — kérde szemével jelentősen hűnyorgatva Náci.

— A mint látod, ma is későn vetődtem haza. Hát ti vidáman éltek? Van jó kompánia, úgy-e?

— Csak te hiányzol belőle, de ezentúl nem fogsz hiányozni, úgy-e?

— Aligha nem.

— Az öreged küld —

— Hagyd el a dolgot, Náci; az öregem hála Istennek egészséges, az édes anyám is jól van; hát nálatok mi hír hazulról? Szentiványi, úgy olavstam valamelyik lapban, már duellált is, vagy csak akart holmi kártya-história miatt ...

— Gyszi nagy gavallér! ... Ugyan, öreg, szándékozta ezt a mai estét és jere közénk. El sem képzeled, hogy mekkora örömet szerzel nekünk.

A jószívű Náci hiába kérte, hiába hívta, végül hiába fenyegetőzött, Janesit az odújából kimozdítani nem lehetett.

Azzal bücsüzött el, hogy reáusítja az egész bandát, s erővel fogják holnap elvinni.

Janesi mosolygott.

— Derék fiú vagy te, Náci, tiszteltetem a többieket is, de talán legokosabb lesz, ha nekem egyelőre békét hagyok.

Ezzel váltak el egymástól.

Szegény Szivákné kérte a bocsánatot a «doktor» úrtól, — most már tudta, hogy doktor — de ő nem oka, hogy a látogató urat itt találta.

— Nem baj, Szivákné asszonyság! ... Előbb-utóbb úgy is csak bekövetkezett volna. Nem baj, hiszen jó fiú, s a többiek is jó fiúk mind, hanem —

A többit nem mondta, csak magában gondolta.

XIII. FEJEZET.

A Suhajda téli kabátja.

Még Schön Nácinak is feltűnt, hogy Solyom olyan könnyen öltözik, volt azonban még egy

ember, a kinek sehogy sem fért a fejébe az, hogy az az első éves medikus, a ki napról-napra jó formán reggeltől-estig benn van a bonczteremben, a laboratóriumban, miért nem vesz fel melegebb ruhát. A fogason kereste a téli kabátját, de bizony nem volt ott téli kabát.

— Nyilván eliszsa a pénzét — gondolta először magában Suhajda, a kövér tanársegéd, — de nyomban megbánta ezt a feltevést, mert a Súlyom Jancsi szeméből nem olvasott ki iszákos embert.

— Nem fázik, kolléga úr? — kérdezte tőle egy reggel, midőn Jancsi néhány perczel később jött be.

— Egy kicsit foga van a télnek, de azért nem fázom. Aztán itt jó meleg van.

— Mindig így járt télen?

— Nem, de most megszokom. Fűtetlen szobában hálók, legalább nem hülök meg.

— Vigyázzon, a legerősebb szervezet is megadhatja az árát.

A derék Suhajda sokkal gyöngédebb ember volt, hogysen tovább firtatta volna a dolgot.

A professzor minap szórakozottságból-e, vagy mert az egyszerű ruha megtévesztette, furán nézett rá, s kérdezte Suhajdától:

— Mióta van Péter helyett más szolgál, s hozzá még ilyen fiatal?

— Bocsanat, nagyságos uram, az egy első éves medikus . . .

— Á . . . á! . . . Úgy látszik nagyon szegény —
— Az valószínű, de sokat ér . . . kitűnő tehetség és nagy hasznát veszszük.

Suhajda ettől az időtől kezdve valami nagy dolgon törte a fejét. Minden áron téli kabáthoz akarta juttatni Súlyom Jánost. Azzal nem akarta zavarba ejteni, hogy minden ezeremónia nélkül felajánlja, nem . . . Tőle még kitelik, hogy el sem fogadja. Cselhez folyamodott.

— Képzelve csak, Súlyom úr, mekkora bosszúság ért a tegnapi: az ostoba szabó csinál egy téli kabátot nekem, s mikor felhúzom, be sem tudom gombolni.

— Adj vissza neki, asszistens úr!

— Szegény mit csinál vele? Hat gyermeke van, én is százalomból dolgoztatok vele már öt év óta.

— Az már más.

Jancsi szorgalmasan dolgozott tovább valami új preparátumon, mely Suhajda úrnak nagyon tetszett.

— Tudja mit, Súlyom úr, próbálja fel azt a téli kabátot, s ha talál, vegye ön át.

— Köszönöm, de . . . én —

— No ne okoskodjék, próbálja fel!

Suhajda úr esengetett a szolgának, s behozta vele a szobájából az ágyon levő téli kabátot.

— Nekem nincs most pénzem és . . . igazán, nem —

— Hiszen nem vagyunk idegenek, Súlyom úr! . . . No! Ön a kabátot felpróbálja, ha tetszik, megtartja, s aztán majd megfizeti, a mikor pénzhez jut. Nekem nincs most szükségem a pénzre.

— Ki tudja mikor adhatnám meg.

— Ne legyen olyan gyerekes, Súlyom úr. Hat azt hiszi, hogy oda adnám, ha nem adhatnám. Ön fizet nekem huszonöt forintot akkor, a mikor lesz, s punktum. Adj csak ide, Péter!

A kabát éppen talált Súlyom Jancsira. (Nem hiába vétetett mértéket arról a kabátról, melyet Súlyom a laboratóriumban le szokott vetni, ha bonczolt, s felvette a vászonkitlét.)

— Pompásan talál! . . . Éppen jó lesz! A vállbőség is jó.

— Gombolja csak be egészen, nem szük?

— Nem.

— Akkor rendben vagyunk. Parolát a vásárra. Mondhatom nagy terhet vett le a vállamról, . . .

nagyon sajnáltam volna a szegény szabót.

Súlyom Jancsi megszorította az asszistens kezét és megindulástól remegő hangon mondá:

— Köszönöm. Sohasem fogom elfelejteni, és —

— Viselje el egészséggel! . . .

Azzal vége volt az egész dolognak. Újra hozzá fogtak a munkához, s Jancsi úgy érezte, hogy neki megszázoszorodott a kedve. A finom ideg-szalakat első fogásra megtalálta s a preparátum méltán bámulatra ragadta Suhajdát.

— Nagyszerű! . . . Nagyszerű! A professzornak kedve telik majd benne.

Mikor este hazament Súlyom, csodálatos boldog érzés töltötte el a szívét. A kabát puha vattabélése oda simult a testéhez, nem érezett a halántéka körül szűró fájdalmat, mint eddigelő, s a tiz krajczár ára kenyér is elfért a télikabát hatalmas zsebében, ráadásul még a keze is melegben volt.

Sietnie sem kellett olyan nagyon. A gallért felhajtotta, csak az orra látszott ki. Elvezni akarta a téli kabátot, melyet Isten tudja mikor, de egyszer bizonyosan ki fog fizetni. Elgondolta, hogy mit fog majd Szivákné mondani, ha meglátja az új kabátot. Úgy is eleget siránkozott, hogy az Isten szerelmére csak meg ne hüljön a vékony ruhában . . . jaj, csak meg ne hüljön.

Hát Szivákné egyszerűen azzal fogadta, hogy reá sem ismert mindjárt:

— Kérem, a Súlyom úr nincsen itthon . . . nem is lakik itt, azt hitte, hogy újra valamelyik barátja keresi a «doktor» urat.

Jancsinak is tréfálni való kedve kerekedett, mély, elváltoztatott hangon mondá:

— A gézengúz örökké csavarog.

— Ne tessék kérem a doktor urat becsülni — pattant fel Szivákné, — azt én nem engedhetem meg. A doktor úr nem csavarog, hanem tanul, a doktor úr — (ekkor Jancsi hirtelen lehajtotta a gallért) — nini, hiszen Súlyom úr! . . . Istenem! Be szép meleg bunda! . . . No ugyancsak megtréfált. Ezért muszáj ma is megkóstolni a theámat. Úgy-e iszik, édes doktor úr?

— Iszom, kedves asszonyság, hogy ne innám.

— Egy kis sonkát is kaptam, ha nem vet —

— Eszem, kedves asszonyság, hogy ne enném!

Szivákné még aznap este lelopta a szegről a

téli kabátot, s míg a doktor úr vacsorált, kivitte a házmesternéhez, s megmutatta neki.

A házmesterné ötven pengőre becsülte, a bélést is szakértő szemmel megvizsgálta és — uram bocsá! — magában azt gondolta, hogy a Szivákné szegény diákja talán bizony nem is igaz úton jutott hozzá.

Szivákné másnap 60 krajczárért új, puha szőrű kefért vett, hogy azzal kefélje ki a «doktor» úr új kabátját. Szivákné büszke volt arra, hogy a pinzelakók közül egyiknek sincs olyan téli-kabátja, mint az ő lakójának.

Ó a szegény embereknek kicsiny örömeik vannak, de e kicsiny örömeknek jobban tudnak örülni, mint a gazdagok az ő nagy örömeiknek.

(Folytatása következik.)

AZ ORINOCON FÖLFELE.

Irta Verne Gyula.

26

— Várták??

— Úgy van, őrmester úr; már régóta gyanakodva kísértem figyelemmel azt az embert.

— Hiszen San-Fernandóban azt mondta, hogy Santa-Juanába igyekszik — jegyzé meg Jeanne.

— Alighanem ismeri is személyesen Esperante atyát — mondá Paterne Germain.

— Éppen azért furcsa, hogy most ugrott meg, a mikor néhány napi út választ minket csak el a misszió-teleptől.

Helloch volt az egyetlen, a ki már régebb idő óta leszámolt azzal a gondolattal, hogy Jorres nem forgat jót az elméjében. Szóvá is csak azért nem tette, hogy társainak a nyugalmát meg ne zavarja. Nyilván azért szökött el, hogy régóta érlelt tervét megvalósítsa.

A következmények bebizonyították, hogy Helloch nem rosszúl sejtett. A gaz Jorres azzal az ürügygyel állott a Valdez szolgálatába, hogy okvetetlenül Santa-Juanába akar jutni, sőt, ha Esperante atya elfogadja az ajánlatát, ott is marad örökre. S ime éppen akkor hagyta cserbe gazdáját, mikor már közeledett a céljához. Természetes dolog, hogy a misszióba való jutás nem volt igazi célja.

Es mindig, minduntalan a spanyol Alfonz, a quivos-banda feje jutott Hellochnak az eszébe. Jorres is spanyol, tehát nem lehetetlenség, hogy az Alfonz-bandához tartozik, s esetleg csak azért szegődött az utasokhoz, hogy mindent alaposan kikémleljen, s aztán gaz czimboráit nyomra vezesse. Mindez most hirtelen eszébe villant Helloch Jakabnak, s belátta, hogy a veszély, melyet a jövő méhében rejt, nem is csekély jelentőségű. Mindazonáltal óvakodott attól, hogy aggodalmát elárulja. Igyekezett más fordulatot adni a beszélgetésnek.

— Ne törődjünk mi Jorresszel, — mondá — lehet, hogy visszatér hozzánk, lehet, hogy nem. Mindkét eset meglehetősen közömbös reánk nézve. Vegyük fontolóra a magunk dolgát, s azon

tanakodjunk, hogy miképpen juthatnánk leg hamarabb és a legbiztosabb úton célunkhoz. Az Orinocon tovább már nem mehetünk a szerencsétlen körülmény miatt —

— Melyre ügyis el voltunk előbb-utóbb készülve — jegyzé meg Jean. Tudtuk, hogy vízi úton nem juthatunk a misszióba, mely egy kissé félre esik az Orinocótól.

— Igaza van önnek, kedves Jean — felelé Helloch Jakab, — egy nappal előbb vagy utóbb, az már nem határoz sokat. A legjobb esetben is csak negyven kilométernyi utat tehetünk volna meg vizen, s az is tele lett volna akadályal. Már pedig önt minden fáradságtól meg kell kímélnünk.

— Felőlem legyen egészen nyugodt, Helloch úr, — viszonzá Jean, — én már hála Istennek elég erősnek érzem magam, s akár holnap, sőt akár ma vállalkoznám arra, hogy útunkat a misszió felé folytassuk.

— Pompás! — kiáltott fel Paterne Germain. — Ha az ember önt hallja, Jean, új bátorságot és lelkesülést merít a szavaiból. Mindazonáltal jó lesz, ha mindent előre jól megfontolunk. Jakab, nem tudnád megmondani, hogy milyen messzire vagyunk Santa-Juanától?

— A térképen pontosan számítottam ki. Ha a Sierra Parima tövéig nem hatolunk, hol az Orinoco ered, akkor egyenesen a Santa-Juana felé tartva körülbelül ötven kilométernyi út vár reánk, még pedig olyan út, melyet sem csónakkal, sem lóháton, hanem gyalog kell megtennünk.

— Gyalog? — szólott közbe nagy megütközéssel Martial őrmester.

— Bizony gyalog, kedves őrmesterem — magyarázza Helloch, — mert ezen a vidéken sem falvak, sem ültetvény-telepek nincsenek, a hol háttas lovak várhatnának reánk.

— Hát a falcákkal mi történik, meg a holmi-jainkkal? — vágott közbe Paterne, a ki növénygyűjteménye miatt sokkal jobban aggódott, mint ruhái és fehéreneműi miatt.

— Itt maradnak java-részt a falcákon. Valdez vagy Parchal, már a kettő közül az, a ki nem tart velünk, majd gondot visel rájuk. A misszió nincs olyan messze, hogy az érintkezés közöttünk megszakadna.

— E szerint a legszükségesebb holmik, a mikre négy-öt napig tartó utunk alatt szükségünk lesz, magunkkal viszzük? — kérdé Jean.

— Úgy van, kedves Jean. Ennél, azt hiszem, okosabbat nem tehetünk. Ne feledjük el, hogy a két falca itt reánk várni fog, ha ismét San-Fernando felé akarjuk venni az útunkat.

— Az én ezredesemmel! — kiáltá Martial őrmester.

— Atyámmal! — rebege Jean.

Helloch homloka kissé elborult. Komoly aggodalmak szállották meg, de hallgatott. Miért is kedvetlenül el azokat, a kik tele voltak a siker reményével. Erős elhatározása volt, hogy történ-

jék bármi, ki fog végigtartani, s mint a kis karaván feje óvatos lesz, de nem riad vissza semmiféle veszélytől.

Az elindulást másnap határozták el, s hamarosan munkához láttak, hogy mindazt magukkal vigyék, a mire előreláthatólag szükségük lesz.

Valdez maga vállalkozott arra, hogy az utasokat embereivel együtt a misszióig fogja kísélni. Parchal tehát ott marad tizenhat emberével és vigyázni fog a két falcára meg a podgyászra.

Hogy mikor fog-nak visszatérni, azt ugyan senki sem mondhatta volna meg előre.

Az is baj volt, hogy ez a vidék teljesen lakatlan volt, bezzeg be jó lett volna, ha bennszülöttekre akadnak, a ki őket az erdőségeken keresztül Santa-Juanába kalauzolja.

Valdez erre vonatkozólag megjegyzi:

— Meglehet, hogy egy-két puskalövésnyire innen egy-két indiánus-kunyhóra bukkanunk, mert, ha jól tudom, akadnak még erre felé guaharibok.

— Honnan sejtí ezt, Valdez? — kérde Hulloch.

— Amott az erdő szélén tűz nyomát láttam, nem lehet kétszáz lépésnél tovább az Orinoco partjától.

— Ki volt aludva a tűz? . . .

— A tűz igen, de a hamú még meleg volt.

— Ha csakugyan guaharibok voltak a tűz élesztői, csodálom, hogy nem vártak be minket.

— Hja, uram, — felel Valdez, — azok a boldogtalanok nagyon félnek. A kunyhójuk, ha ugyan csináltak kunyhót, nem lehet távol a folyótól.

— Vegyük a nyakunkba az erdőt, Valdez, — indítványozá Hulloch — hátha valamit felfedezünk, a minek később hasznát vehetjük.

— Én is szeretnék önökkel menni! — ajánlkozik Jean.

ELTÜNTÉK AZ ERDŐ SÜRÜJÉBEN.

— Ohó, abból ugyan nem lesz semmi kis öcsém — vágott közbe Martial. Elég nehéz út vár rád, tartogasd arra az erődöt!

Hulloch is tökéletesen helyeselte a «nagybácsi» tilalmát, s így szólott Jeanhoz:

— Kedves Jean, a nagybácsinak igaza van. Ma még pihennie kell. Valdez meg én majd elvégezzük magunk is.

Reggeli után elindult Hulloch és Valdez. Hulloch magával vitte puskáját, Valdez pedig

baltáját. Nemsokára eltűntek az erdő sűrűjében.

Délelőtt kilencz óra lehetett. Anap égető sugarai a sűrű lombok közé is behatoltak, ámde azért a fák elég árnyékot tartottak, s a rekkenő hőséget némileg mérsékelték.

A rengeteg vadon csaknem egészen elhagyatottnak látszott; Valdez élesszemekellett ahhoz, hogy a letaposott fűből meg egy-két le-tört galyból arra következtessen, hogy itt nem régen emberek jártak.

Az ember nem járt a őserdőben óriási nagyságúra nőttek a fák. Minél beljebb hatoltak, Hullochot annál inkább elfogta a vadász-szenvedély. Egész rakás lajhárt, bizamsertést, majmot és tapirt lőhetett volna, mert minduntalan felbukkant lőtávolban

egyik vagy másik, de hát mit csináltak volna az elejtett zsákmánnyal? No meg az sem volt ajánlatos, hogy a puskalövessel elriaszassák azokat, a kiknek felfedezésére indultak. Hátha valahol a rabló quivos-banda egyes tagjai rejtőzködnek. A guaharibok a puskalövés hallatára még jobban elrejtőzhetnek volna.

Hulloch és Valdez csendesen haladtak egymás mellett. Tulajdonképpen azt sem tudták, merre, csak mentek. Némienemű gyalogösvény nyomán törtettek előre. Bizony nem volt könnyű a haladás; Hullochnak akaratlanul is eszébe jutott,

FIRENZE.

2

A *Tanulók Lapja* számára írta ifj. Wlassics Gyula.

A firenzei Galleria degli *Uffizi*-ban látható képe befejezetlensége mellett is igen hatásos. A *három király hódolatának* rendkívül sokszor ábrázolt tárgyát dolgozza fel a mester rendkívüli tudással.

hogy az a gyalog-út, mely reájuk vár, míg Santa-Juanába jutnak, sokkal fáradtságosabb lesz, mint a vízi út volt.

Mintegy órai út után Valdez hirtelen felkiáltott:

— Szalmakunyhó!

Mindketten abban a pillanatban megállottak. Mintegy száz lépésnyire tőlük csakugyan egy

RAFAEL: MADONNA DELLA SEDIA.

nagyon nyomorúságos indiánus viskó kúpfedele látszott.

Valdez és Hulloch a kunyhó felé tartottak. Odaérve beléptek a nyitott ajtón át a kunyhóba.

Üresen találták.

Ebben a pillanatban kívülről meglehetősen közel, észak felől puskaropogást hallottak.

(Folytatása következik)

Ez a kép mutatja legjobban, mily mestere volt da Vinci az elhelyezésnek. Természetesen, az alakok helyes csoportosítása az alakfestő egyik legfontosabb tulajdonságának kell lenni, a mi azonban sokszor hiányzik. A Rafael előtti képiroknál a compositio a legegyszerűbb, de egyszerűsmdind a legmesterkétebb is volt. A symme-

tricus elhelyezés nem mondható ugyanis complicáltnak, de az ilyféle compositio mindég magán viseli a valótlanság bélyegét, pedig a művész egyik főczélja az, hogy az életet tárja elénk. A mértani pontosságú praeaphelitik képei a kezdetlegesség hatását keltik, mert az alakok modorosságát még növeli a symmetricus elhelyezés valószínűtlensége.

Ha azonban Lionardo da Vinci Utolsó vaesorájának jóleső simmetriáját szemléljük, észre sem fogjuk venni a mesterkéeltséget, s épen ebben áll Lionardo da Vinci nagy érdeme. Hogy Jézus Krisztus az asztal közepén ül, azt természetesen fogjuk találni, s azt is, hogy a terem közepén levő asztal mellett az Úrtól jobbra, balra hat-hat tanítvány van elhelyezve, sőt az elhelyezés oly természetesen tűnik fel, mintha másképp nem is lehetne, a mit főleg annak tulajdoníthatunk, hogy az egyes alakokon s azok érintkezésében a primitív kor mesterkéeltsége eltűnt, s helyébe az egyszerű természetesség lépett.

Da Vinci művészete azonban sokban, igen sokban különbözik Michel Angeloétól. Ha Michel Angelo művészetét a komor és fenséges sziklához hasonlítjuk, akkor da Vincié a virágos völgy, mert, míg az előbbiből hiányzik mindaz, a mi az életet kedvessé, derültté teszi, addig az utóbbiban épen az jut érvényre. Hatalmást, fenségest találunk Michel Angelo minden művészi alkotásán, de bájosat, kedveset nem.

Ebben ellentéte *Rafael Santi*, kinek minden művből utólréhetetlen báj és könnyedség sugárzik felénk. Lám, az aethetikailag szép mi különböző módokban nyilatkozik meg!

Rafael ismét egyike azon mestereknek, a kiknek nevét nem merem leírni a rajongás bizonyos érzése nélkül, mert nevével együtt fölelevenedik lelkemben egy-egy műve, mely mintha megtagadná az emberi származást.

Páratlan Madonnaképei örökké élnek lelkünkben; azt a sok bájos Szüzanyát vagy a sok gyönyörű Istengyermetek nem felejtjük el soha. Előttünk maradnak mindég, mint a kölcsönös szeretet, a mély vallásosság, a leírhatatlan báj, az arany egyszerűség és a lelki tisztaság élőképei.

Nézzünk bár ezer szeczezionista festményt, rikitó vagy erővel bágyadt szint, nyakatekert helyzetet, hajhászva fogdosott technikát, — nem felejtjük el a józan, a természetes, az igazi művészi képeket, melyek az élet igazi tükröi; — nem felejtjük el a Madonna della Sedia fenséges, bájos, szerető Isten-anyját, sem a del Cardellino

kedves, ártatlan babinóját, sem a fölségesen egyszerű «Granduca»-t, melybe egy hercegnő úgy beleszeretett, hogy minden utazására is magával vitte; — sem a mennyezeti Mária (con baldacchino) gyönyörű mellékalakjait.

Hát még ha láttam volna a drezdai galleria «Sixtini Madonná»-ját, Raphael legszebb Mária-képét, s azokat a gyönyörű kis könyöklő angyalokat! . . .

Mikor a nagy művész isteni alkotásaiban gyönyörködünk, önként felmerül az a kérdés: ki volt hát a mestere a mesternek, ki volt az öntözője a kertnek, melyből a világ legédesebb gyümölcsei termettek?

Perugino volt az, a finoman érző quatercentista, kinek mély vallásosságáról s tehetségéről az Uffizi büszkeségeit rejtő Tribuna-teremben elhelyezett két szent trónoló Madonnája is meggyőző.

Már érzik rajta a renaissance derűt árasztó illata, bár még a primitív korból való, és épen az átmenet kezdetét képviseli. Bájos, átértett kép ez, melyre a vallásától áthatott művész szelid lelkének minden ihletét lehelte. Valami kimondhatatlan édes-bájos érzés fog el, midőn e poëticus alkotást szemlélem. Ebből fejlődött a renaissance művészete; — azért sohase keljünk fel az új irányok ellen, mert ki tudja, mi burkolózik ki belőle. Azonban nekünk már könnyű ezt mondani, kik láttuk a változást, mely oly üdvös volt a művészet fejlődésére, láttuk a renaissance keletkezését és dicsőséges életét, de vajjon elmondhatta volna-e ezt egy ama korban élő kételkedő, ki vallását gondolta veszélyeztetve, ki erkölését hitte megtámadva a renaissance újítói által? . . .

Nem, épen nem osztozom Savonarola véleményében, a ki fölkelte a renaissance szabadsága ellen, s ismét a redőkbe burkolt sovány alakokat akarta látni az Istenadta művészek vásznain . . . De bámulom s méltánylom azt a szent meggyőződést, mely ezt az ascetának is túlvallásos rajongót hevítette, mely felbátorította arra, hogy a mindenható pápa és az egész hatalmas Itália ellen egymaga kiálljon, — melylyel elérhetőnek vélte célját: megakasztani az ókori művészet áldásos felelevenítését.

Ő neki ugyanis meggyőződése volt, hogy ez az erkölcsöket megrontja, — ő neki egyáltalán nem kellett művészet, — őt kielégítette teljesen a vallása, s azt hitte, hogy az elég mindenkinek.

Hogy rajongása tévedésbe vitte Savonarolát, az bizonyos, de mégis, midőn a Piazza della Signorián bolyongok, s elképzelem a máglyát, melyen a hit vértanuja porrá égett, elképzelem a sápadt, átszellemült arcz lelkesülten villogó szemeit, hideg borzongás fut rajtam keresztül . . .

Lungarnora megyek, az Arno partjára . . . És a mogorva alak előttem újra. Szerzetesi esuhában, meztláb, prófétaként felemelt kezekkel, a mint szembeállítja a szép, de bűnös nőt a rút erényessel, s eldönti érveivel a küzdelmet kettőjük között a rút javára . . . Lerombolja a női szépség

Firenze népe, kegyetlen voltál!

— — — — —
Firenzében kékebb az ég, illatosabb a rózsa és messzebb lát a szem, mint másutt . . .

Szinte nem találjuk csodálatosnak és a véletlen vak játékanak, hogy ebben a városban élt Michel Angelo, Rafael, Lionardo da Vinci, Andrea del Sarto, — ha itt született Dante, s e földben nyugszik Machiavelli és Galilei . . .

Ebben a levegőben a művészetnek, a költészetnek életre kell gerjednie, ez a vidék édes szépségével beszél, buzdít, szeret és szeretetre ösztö-

PERUGINO: PRÓFÉTÁK ÉS SYBILLÁK.

bevehetetlen várát, melynek eddig oly vakon hódoltanak . . . és kimondja a kiméletlen ítéletet a cinquecento halhatatlanai fölött, és szembe száll minden hatalommal az erkölcs, meggyőződése és eszméje védelmében. A nép lelkét rabbá tette ennek az önmagát sanyargató Savonarolának sápadt arcza, szenvedélyesen ragyogó szeme, lebilineselő nyelve, szónoklatának hatalma! . . . Maga fölé emelte a lángszavú barátot, hogy aztán később — ó ingatag népkegy! — elhamvasztásában gyönyörködjék . . .

Az ő hamvait rejti az Arnonak esobogó árja, a mint kísértetiesen hömpölyög tova az éji sötétben . . .

nöz. Ez nem csupán kerete az életnek, hanem egyik éltető eleme, mely megvigasztal, gyönyörködtet, segít . . .

Itt kellett élni a Medicieknek, a művészpártolók dicső mintaképeinek, itt kellett élni a legnagyobb művészeknek, a legnagyobb költőknek, a legnagyobb tudósoknak.

Mikor először jártam végig Firenze irigylenő pantheonját, az érdekes Sta Croce templomot, régi *GiOTTO*-freskóival, s először olvastam félve és csodálva a síremlékek aranybetűit, mikor az emberiség legnagyobbjait hamvadó porukban egyesítve láttam, méltatlankodva kiáltottam fel a csodáló kegyelet lecsillapulta után: — Vajjon

jut-e más népnek nagy név, ha mind Firenze városát disziti? . . .

De mikor a lassan haladó vettura felvitt a San Miniato sírkertjéhez, s elém tárult Firenze bűbajos édességű vidéke, eltávozott lelke. mből a méltatlankodás:

— Nincs igaztalanul, hogy ama nagyok itt születtek.

Mellettem a karsu cyprusok meredeznek sötétzölden az égnek s a buja növényzet ezerszinű zöldje kellemes harmoniába olvad. Talán a kéklő hegyek ormai látszanak, lenn a kanyargó Arno fényes tükre csillog, míg nem elvész a tágas völgyben, melyre a távol jóleső ködének halvány lila színei borulnak . . . A sötétkék ég szép hátterül szolgál a San Miniato fehéren fénylő facadejának s magas cyprusok oliv lombjainak. A város fedelei közül kiemelkedik a hatalmas dóm kupolája s a Palazzo Vecchio égnek meredő tornya.

Rég szívtam, rózsaillesztos Firenze, enyhe levegődet, rég hallgattam lágy fuvalmad rezgő hangjait, rég mosolygott rám egéd azurja, — és ne lássalak bár soha többé viszont, még sincs olyan új benyomás, még sincs oly hosszú idő, mely képedet kitörölné emlékezetemből. Látni foglak, valahányszor ez oly sokat rejtő szót hallom: Itália, és nem felejtetem el azt a fájó érzést, melylyel az elrobogó vonatról visszatekinttetten eltűnő házaidra, mosolygó vidékedre!

A LEVÉLHORDÓ.

A *Tanulók Lapja* számára írta Regőczy Ferenc Győző.

Nem arról a nehézkes öregről akarok most írni, a ki tipegve hordta szét a pénzes leveleket a székes főváros egyik levélkerületében s maga is örült, ha látta, hogy az utalványpénz kiderítette a címzettnek közömbös arcát. Senki arról a derék barnabajsúról, a ki mindig vidáman köszönt be egy-egy friss levéllel s a sírkantyúja csakúgy pöng, mikor rugékony léptekkel eljár a köteleességében. De még arról a hosszú legényről sem ott a faluban, a kin pedig nevethegni, mikor beállít a postával, gatyaszárban, mezitláb, parasztpot a kezében, pipa az agyaráján, gomba kis kalap a feje búbján, a ki mindig egyforma, se jó, se rosszkedvű, s ha dolgát végezte, még tovább lassu, félőles lépésekkel, a kit nem hiába neveztek el *golyá*-nak, mert csakugyan hasonlít ehhez a békés, furesz madárhoz. A Péterről fogok írni, a kin semmi sincs különös. A mi vele történt, az is olyan, hogy akárkivel megeshetik. S épp' ezért jegyzem le: okulhat belőle sok.

Mikor becsülettel kiszolgált a katonai ágnál, a szülővárosában megtették levélhordónak. Sohase

lehelet rá panasz, nem vett el a keze alatt egy levelezőlapocskát sem. Győzte a járkálást, hordotta szét a leveleket délelőtt kétszer, délután harmadszor; a rossz írást kibetűzte, kinek szót? s kézhez juttatta a hibás címűt is. Estére ugyan belefáradt, de édesen is aludt rá s reggel üdülve kelt.

Így tartott ez négy esztendeig, Péter még egyre teljesítette a kötelességét, de már csak, mert beleszokott, megelégedés, öröm nélkül. Az egyforma munkát unta, kedvét veszítette. Eleinte meg-megnézte a lebélyegzést, honnan jön a levél? s meg a külsőföldi ritkább jegyet; most dehogy! csak minél hamarabb szabadulhasson a rábizott címektől. Olykor szinte szaladt házról-házra, ablakon bedobta, ajtórésen betuszkolta a borítékokat, türelmetlenül, mintha égtek volna a kezében. Máskor meg hiabavalónak vélte a gyorsalkodást: ő biz' nem siet, hisz' alig osztja szét az egyik csomót, már érkezik a másik; s járt lassan, ácsorogva, ásitozva s öreg este lett, mikorra átadta az utolsó lapot. A ki látta, sajnálkozva gondolta: szegény Péter, belefáradt a sok járásba-kelésbe! Ha valaki szóba állott vele és biztatta, lemondóan felelt:

— Fáradt nekem a testem is, a lelkem is!

— Csak nem kell esüggedni, az élet bajos, hanem azért legény még maga a talpán, Péter!

Megköszönte a jó vélekedést, de nem igen hitte. Tegnap kifogyhatlan volt a panaszból, ma szavát se' lehetett venni; a köszöntése se' volt több: megbillentette a sapkáját, de oda se nézett. Rosszkedvűen pattantotta ki meg csattantotta be a széles, kopott bőrtáskát; a szíj bevágta, ki is rongyolta vállán színehagyott zubbonyát s a féloldaltságy elgörbítette természetét. Olykor görcsösen kapta meg a táskaszíját s rántott rajta egyet-egyet, mintha le akarná tépni nyakából az elviselhetlenné vált terhét. Ősszel a sarat-lucskot szidta, télen az ujjával fagyoskodott, de, dacból önmaga ellen, csak azért se viselt keztyűt; nyáron pedig a forrósággal gyűlt meg a baja, a melyik háznál dolga volt, vizet kért a konyhában s a poharat fanyarul tette le, hogy a víz nem friss. Ha valakit néhányszor hiába keresett, a levelet ledobta az ajtóhoz; a rossz címűeket meg, mikor nem látták, széjjeltépte. Képződése izgatott lón; a mint nyűtte a cipője talpát-sarkát, a mint a kövezet leszedte a szögek fejét, szinte csodálkozott rajta, hogy még le nem kopott a lába is ebbe az átkozott szaladgálásba.

Egyik tavaszi napon más levélhordó kopogtatott háza; a Péter különben már nem is szokott kopogtatni, ő csak kettős rugással jelentkezett az ajtónál, arról ismertek rá.

— Hát a Péter hol van?

— Fekszik, nagy a baja.

Mikor beszállították a kórházba, alig bánta, sőt kárörvendve dőlt végig az ágyon: egyszer legalább igazán kipihenteti a lábait! Az orvos meg az ápoló-asszony mondogatták is, hogy ritkán akad ilyen jó beteggel dolguk, a ki türelmes, szinte kedvvel beteg. De sulyosodtak az

órák, a láz növekedett, Péter eszméletét veszítette. Az orvos gyakran számlálgatta csuklóján az érütést, méregette hónalján a hőséget. Szegény betegre, a ki ottan feküdt, mint valami darab fa, szájalom volt nézni. Erősen szenvedett.

Végre bekövetkezett a válság. Emberi ügyesség tudomány, de még inkább a jóságos Isten irgalma és kegyelme, megmentették Pétert. A láz alábbhagyott, ismét eszmélt, de erőtlén volt, bágyadt, a tagjai lesóványodtak. Aludt mélyen, hosszan.

Pár napig csak birta: otthon maradt. Sokan meglátogatták; kinyitották az ablakot, a balzsamos napfényes levegő belengett, úgy beszélgettek. Szemlátomást gyarapodott. Areza pirosságával, tagjai erősödtevel megjött a jókedve is, az a kedve, a melyet még előbb elvesztett volt, mint az egészségét. Nem is tudták lebeszélni róla, hogy ne nézzen a postára; tisztogatta, rendbeszedte a holmiját a maga sarokasztalán s kis híjja, hogy a tárgyakat meg nem esőlkolta.

GIOTTO: MÁRIA LÁTOGATÁSA ERZSÉBETNÉL.

Ettől üdült, de, ha a karját emelni akarta, visszahanyatlott, az ökle egész suly volt.

— Lesz-e még belőlem ember? — kérdezte kétévedve.

— Lesz, de nem egyszerre! — biztatták, türelmetlenül. S bizony csak lassankint lábadozott: hetekig eltartott az épülése, pedig beteg embernek egy óra is egész nap. Már nagyot könnyebült, mikor támogatva föl tudott ülni, mert ezentul nem volt szakadatlan fekvésre kárthatatva. Hát még mikor kapaszkodva-támolyogva próbálgatta, hogy talpra tud-e állani? elől kellett kezdenie: tanulta a járást, mint a gyermek, s négy-öt ingó lépésbe belefáradva le-leült. Utóljára megerősödött, hogy hazabocsáthatták, de az orvos egyelőre nem engedte, hogy szolgálatba álljon.

Mikor pedig a csomók érkeztek, nyakába öltötte azt a kopott táskát s kérte a maga porcióját.

— Gyöngé meg, Péter!

De nem tágitott: ő bizony nem lebzsel, neki adjanak dolgot!

Mikor tömött táskával az oldalán, sorozott levelekkel az ujjai közt megint kilépett az utcára, örömeben köny szivárgozott le a szeméből, eltörölte esőndesen. Éppen arra jött egyik régi ismerőse s azt hitte, az izzadságát törli.

— Ugy-e megint sokat kell szaladgálnia?

— Magam kértem, — felelte az álmélkodónak Péter.

Kurta igazság, ridegen hangzik, de, a ki egészséges, a kinek megvan a betevő falatja, az ne panaszkodjék!

És rázuhant hitszegő
hercegrenek fejére.

LEHEL KÜRTJE.

A *Tanulók Lapja* számára írta Gaal Mózes.

Agg-mondát halljátok a kürtös Lehelről, magyar kapitányról, nagy-erős vitézről, kiről hatótól zeng az ének.

Kapitánya vala a magyar nemzetnek, nagyra termett ősök sarjadéka Lehel, kinek Hadúr adott aczél-karban erőt, és megadta neki szívet gyujtogató nótáját a harcznak. Görbe kürtje függött oldalán Lehelnek, örökségül kapta e csoda-portékát, és akkép őrizte, mint legdrágább kincsét.

Mestere volt Lehel ő csoda-kürtjének, ki tanította rá? Hadúr maga talán, vagy ő leste el a zivatar zúgását, mikor reszket belé a földnek két sarka; vagy ő leste el a madár csicsérgését, mikor esti órán kisdéd fészkeire száll bokrok sűrűjében, s álmodik a tavasz bimbónyílásáról.

Ha ebbe a kürtbe Lehel beléfújja: Hadúr szava dörgött, a hadra riongó, végig a hang rezgett a levegőégen, hegyek ormaira szállott, mint merész sas, szárnyát terítette a völgyre, s rezegve tovább szállott . . . szállott.

S ha belé fűjt Lehel holdsugáros éjjel, tábori tűz mellett, míg pihenő hősök hallgatták, merengve a mult emlékein: Ó milyen édes volt Lehel szelid kürtje, édes, mint anyatej a gyöngye gyermeknek, mint hajnali szellő langyos lebbenése . . . elaludt a szívnek szilaj háborgása, s erőt vett rajta az emberi szelidség.

Kürtös Lehelről hadd mondjam el a regét. Német császár ellen pártot ütött Konrád, büszke Konrád herceg, veje a császárnak, s küldött követséget a magyar vezérhez, Zsolt fia volt, Taksony magyarok vezére, kit hadi tanácsban Vér-Bules s kürtös Lehel támogatott vala.

Konrád emberei ékesen elmondták, mi járatban vannak vitéz magyaroknál. Alnokul ezt mondták:

— Ismeri a herceg magyarok erejét, soha

úgy nem bizott semmihez, mint ehhez. Németek többsége császárral Konrádot kívánja, tehátlan hadi szövetséget kötni jöttek ide vitéz magyar néphez a herceg nevében. Ingyen sem kívánja, hadi zsákmányon túl fizet évi adót, s tiszteletben tartja a magyar vezérnek minden kívánságát.

Taksony meghallgatta, ott volt Lehel, Vér-Bules s a magyarok

többi vitéz kapitányi.

— Kapitányok, — kérdé Taksony fejedelem — hadd halljam, mit szölk herceg kérésére.

Lehel szóla elsőb:

— El ne szalaszd Taksony, német bánja meg, ha német ellen támad. Vagyon számadásunk úgys a császárral, mert nevünkön száradt minap a gyalázat. Ennek a császárnak apja mérte reánk rettentő csatában. Azt a gyalázatot, vezér, le kell mosnunk; németet a német törli, nosza rajta, segísünk egyiknek, pusztuljon a másik. Köss vele szert, Taksony, ez az én tanácsom.

Vér-Bules, kinek neve maga iszonyat volt ellenség fülében, s ellenség szemében, röviden így adta hathatós tanácsát:

— Talpra magyar, mondom, s el németpusztító viadalba!

Taksony izente Konrádnak:

— Szavának embere legyen urad, mondd meg, segítséget viszünk császár ellenében Konrád jó voltára, s ott lesz a magyar had, mikor nem is sejtik.

Ott termett a magyar, mikor nem is sejték, hanem olyat talált, a mit nem is sejtett.

Halljátok, mi történt?

Az történt, nem egyéb, hogy az álnok herceg gyávaságból, miből, szívet változtatta, oda békélt szépen a császár lábához, s kérte bocsánatját, merthogy nagyot vétett.

A császár kegyelmet adott vala néki, és a két ellenség seregéből egy lett. Egyenként is nagy volt, együtt még nagyobb lett, s így várták közösen németek ostorát, magyarok seregét.

Hárman indultak volt hazulról, a három legvitézebb vezér: Lehel, Botond, Vér-Bules.

Útközben így szólt Botond két társához:

— Ketten meggyőzitek a németet, társak, azért én más útra térek, új kalandra, s hogyha meg-rakodtam nyugati kincsekkel, találkozzunk esmeg haza felé tartva.

No jól van. Ebben ök szépen megegyeztek, Botond dél-felé ment, nyugatnak Lehel s Bules, majd ha visszatérnek, újra találkoznak.

Hadúr akarta, hogy ne találkozzanak, vagy talán Urdungnak volt a végezése. Mert bizony nem látta soha többé Botond derék két barátját.

Hanem tovább mondom.

Merre csak haladtak az idegen földön, volt a lakosoknak szörnyű riadalma, városok ürültek, nyájukat elhajták, s szembe velök nem szállt de

egy árva lélek. Hanem Konrád herceg népe sem fogadta, elejébe nem ment kalauznak német.

Mikoron megtudták herceg árulását, császár s Konrád hada egyesültét, bezzeg feltámadt ben-nök a boszu gondolatja. És esküt esküvék kürtös Lehel ajka:

— Sirom az öleből testemet kivesse, ha a hit-szegő német herceg fejét ketté nem hasítom!

Jaj, ha én a csatát el tudnám mondani Isten igazában, azt a szörnyű csatát a Lech vize mellett . . .

Minémü haraggal esaptak vala össze, miképpen riongott Lehel vezér kürtje, minden hang tűz-csóva, a mely szívet perzsel, vért forral, s a gyá-vát hőssé változtatja. Nyilak mint röpültek, paj-zsok háta repedt, vas végü kópjáknak se szeri, se

RAFAEL SANTI. A mester saját festménye.

Vér-Bules reá mondta:

— Ha te nem, akkor én, Hadúr úgy segéljen!

Vissza dehogy tértek, mégha százszor annyi lett von is a német, vagy ezerszer annyi. Gyávaságot nem türt Árpád ivadéka, mert a rabszolgánál, az igás baromnál sokkal alább való szemökben a gyáva. Ki csatában elhull ellenség kezétől, nem szégyenli majdan ott a másvilágon elejébe lépni őseinek, mert hát dicsőséges győzni, dicső elesni a vérontó csatában.

Vissza dehogy tértek, szembe szállottak ök a Lech vize mellett császár seregével.

száma. Kardok csattogása, testek zuhanása, össze-vissza hangja biztató szavaknak; haldoklók hő-rögnék, átok az imádság, melylyel lelkek elszáll vérépte testökből. Nó a hullarakás, fogy a magyar folyton, de a német sereg mintha szaporodnék. Vér-Bules mellől elhullt kétszer tizezer már, de öt leteritni nem akad halandó; Lehel karja, lova csepeg esupa vértől, köröskörül fogták, de a halál ötet kerültön-kerüli. Fogát viesorgatja, dörgi ádáz hangon:

— Herzeg, hazug herzeg, kutyahitü herzeg, ide jöjj, gyáva nyúl!

Hallja Konrád, hanem oda menni nem mer, de parancsol büszkén:

— Császár kívánsága, hogy azt a két vezért fogjátok el élve!

Teljesült a császár gonosz kívánsága, s megessett rajtok a legnagyobb gyalázat: Lehelt és Vér-Bulesot lovakról lehúzták, lánczezel megkötözték. Iszonyú csatának ilyen lón a vége.

Hát a mi azután következett rájuk!

Büszke német császár ékelen dühében Lehelt és Vér-Bulesot színe elé hívta; mind ott voltak körben császárt udvarolva hercegek és grófok, ott volt a hízogó Konrád is, ki szavát galádul megszegte.

— Hadd lássuk — úgymond a diadalmas császár — hadd lássuk, lánczok közt azt a két kegyetlen pogány vezért, kiktől Németország reszket. Kalitkába zárva milyen az oroszlan, vagy milyen a kígyó, kinek méregfogát kitörtük.

Elé hozták Lehelt, elé Vér-Bulesot is, tehetetlen dühök, hogy vegyék csúfságra, s szemtől-szembe lássák megaláztatásuk.

Nézhetne a császár, meg a többi urak, ezen a két hőson vala mit látniok. Büszke arcuk vala méltósággal teljes, nyoma sem volt rajta tehetetlen dühnek, oktalan haragnak; nem terült el azon a halál félelme, alázatos kérés ajkaikra nem jött, ott álltak komoran, némán. Lehelt körül nézett, s kereste az arcát hitszegő hercegeknek, kivel ez világon, ha utójjára is, számadása volna.

Közel állott hozzá, kíváncsian nézte, s bizony ábrázatján világért sem látszott, hogy bánja, a mit tett, sőt kérkednék vele, habogy módja volna.

Szólt a német császár:

— Kezemben vagyok az életetek, ime telve a sík mező magyar halottakkal. Német karja sújtott pogány magyart, Isten nekünk adta ma a harcnak diadalmát. Negyvenezer magyar hagyta el hazáját, negyvenezerből hány látja hazáját? Bizony kevés látja, ti sem látjátok meg, iszonyú vezérek. Készül a bitófa, kéznél van a hóhér, nap alkonyulatát utószor látjátok. Ámde hogyha volna kívánságotok még, szóljatok, betöltöm, tud a német császár emberséget.

Vér-Bules reá szegzi sötét tekintetét a német császárra, s mordul hangzik szava:

— Német szó hazugság, tartsd meg kegyelmedet, nem kellene, ha azt térdén állva adnád.

Szólt Lehelt vezér:

— Császár, nekem volna még egy kívánságom. Adjátok ide az én szerette kürtöm, véres háborúkban leghívebb bajtársam, búcsúzzam el tőle, fujjak bele egyszer, aztán legyen, a mit Hadúr reám mére, akármilyen végem.

Elámult a császár, el a német urak, hallatára ilyen szelid kívánságnak. Ismerték ők hírből kürtös Lehelt dolgát, csoda adományát, s bizony megkivánták hallani közelről, minek távolabbról, ellen táborából, rémes volt a hangja, milyen szelidvé vált a halál küszöbén.

Parancsol a császár:

— Hozzátok a kürtöt, adjátok oda a fogolynak hadd fujja utolsó nótáját, búcsúzzék el tőle s az arnyékvilágtól.

Kezéről leveszik a esörgő bilincset, s oda adják neki ő szerette kürtjét.

Lehel simogatja, mint az édes anya kisedet esemőjét, nézi szeretettel, s ajkához emeli, azután beléfúj.

Milyen édes hangok, milyen csoda-lágyak, gyermek altatója édesebb nem lehet, nyári szellő ennél lágyabban nem kering... Ezüst hangú tündér tanította-e rá, mikor holdvilágos nyári éjjelen arany-fátyolát a pázsitra teríti, s énekel... énekel, hogy álom szállja meg a lilium, rózsaszirmain pihenő színes pillangókat...

Közlelébb jönnek a német urak rendre, legközelelébb hozzá lép Konrád, a herezeg, s hallgatja Lehelnek búcsúzó nótáját.

Imhol a lágy zsongás harsogóbbá válik, csatára serkentő riadóvá gyorsul, a kürt öblös torkán alig fér ki a hang, a kürt falát csaknem hogy szerte repeszti...

Ennek a hangnak volt az a nagy hatalma, hogy a félholtba is visszatért a lélek, s megszászorozódott a csüggeteg erő magyar vitézekben.

Halljátok mi történt a csatamezején. Mikor Lehelt vezér a riadót fújta, a véres hullákba visszatért a lélek, halálos álmokból fel-felriadtak, fejök fölemelték, kardjukat kapkodták, mintha készülének újabb viadalra, megszállta mindet a győzelem reménye...

De kürtös Lehelnek számadása volt még, ez forgott agyában, szeme ettől égett, arca ettől lángolt, míg fújta a kürtöt, s mikor elhallgatott, villámnál gyorsabban kezében fegyverre vált a kürt, s rázuhant hitszegő herezegnek, Konrádnak fejére. Ott találta, a hol hártává vékonyul a halánték esontja.

Egy jaj-szó csak kevés, de annyit sem mondott, a mint földre zuhant, s megtörék szemének fénye mindörökre.

Lehel is csak emnyit:

— Német, reá szedtél. Eredj előbb oda, a hol nekem szolgálatsz, a másik világra!

Vér-Bules, kürtös Lehel soha meg nem látták szép Magyarországot, de Konrád herezegre sem süttött többé le Hadúr fényes napja.

Eddig van, nem tovább, a szomorú ének.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A magyar irodalom története. Irta Horváth Cyrill dr. Első kötet: A régi magyar irodalom története. Ez a hatalmas kötet a legmeggyőzőbb tanúbizonysága annak, hogy immár a mi tudósaink is belátták, hogy a tudomány csak úgy érvényesítheti áldásos hatását az egész nemzet egyetemességére vonatkozólag, ha nemesak a szakférfiak szűk körében talál otthont, hanem közkinésévé válik mindazoknak, kik megértésére képesek. Természetes, hogy a tudomány ilyen szélesebb rétegekben való terjesztésére szánt munka egészen más lesz módszerében, sőt előadása módjában is, mint az, mely

a beavatottak kis köréhez szól. Hogy milyennel kell lennie — annak valóban mintául szolgálható pé dája Horváth Cyrill nagystíli munkája. Úgyszólván az első magyar irodalomtörténet, mely mindenké szél. Az első, mely a mellett, hogy alapos a pedátságig, úgy tárgyalásánál, mint szép magyaros stílusánál fogva érdekes és lebilincselő, mint valamely hosszúlégzetű regény. A magyar költői szellem fejlődésének regénye — melynek elbeszélésénél kerülte a szerző a hosszadalmas reflexiókat, a meddő okoskodást, mindazt, a mi a födologról elvonja a figyelmet, a mi a nagy közönséget fárasztja. Nem merül el a hipotézisek ingoványába, nem feszeget vitás kérdéseket, szóval nem az irodalomtörténetírók összekevert tudományos festékén kereszttül ismereti meg a magyar litteraturát, hanem a maga közvetlenségében mutatja be. Nem sokat ír a munkáról, hanem annál behatóbban megismertet magával a munkával. Nem jelent még meg magyar irodalomtörténet, mely ilyen részletességgel foglalkozzék a költői alkotások tárgyával, az egyes munkák tartalmával. Ebből a szempontból úgy a nagyközönségre, mint mindazokra nézve, a kik nem az egész magyar irodalom búvárlatával foglalkoznak, rendkívül nagyfontosságú. A középkori latin munkák, kódexek, krónikák, melyeket eddig csak többé-kevésbé sikerült rövid jellemzések-ből ismerhettek meg azok, kik nem olvasták őket eredetiben, vagy a kik nem tudnak jól latinul, itt bő kivonatokban tárgyalvák. Költői munkák, melyeket a nagy közönségből vajmi kevesen olvasnak, itt meséjükben, eseményük folyásában tárulnak elénk. És minthogy még azok sem olvashatnak el minden munkát, kik az irodalommal szakszerűen foglalkoznak, mint a magyar irodalom tanárai és a kiknek mindamellett mégis az egész litteraturát kell az iskolában tárgyalniok: e munkában szinte nélkülözhetlen segédkönyvet nyertek. Munkát, melynek iskolai könyvtárból nem volna szabad hiányoznia — és melynek ott kellene lennie minden műveltebb magyar ember asztalán, minthogy nem az irodalomtörténetírók elméleteit, hanem magát az irodalmat ismerheti meg belőle. És hasznossága mellett szép könyv is, minthogy a 755 oldalas munkát 18 nagyobb szabású, részben színes melléklet és 162 pompás szövegkép díszíti. Ára 6 forint.

VEGYESEK.

Jókai és az ifjúság. E hó 15-ikén este a budai nyári szinkörben Jókainak régi szép darabját, *Dalmát* adták, az avar királyleány megható történetét, ki családja utolsó sarjadéka lévén, férfúnak neveltetik és hazájáért lemond a boldogságról. Ez alkalomból az ifjúság (kivált a két budai gimnázium diáksága) a zsúfolásig megtöltötte és óriási ovációkban részesítette a jelenlevő ösz költőt. Az első felvonás után orkán módjára zúgott a taps és éljenzés; Jókai Mór-nak, a mint megjelent a függöny előtt, három babérszorosít nyújtottak föl. Jókainak meghatótságában kiesordult a könyv szeméből és intett, hogy szólni akar, mire nyomban ájtatos csend állott be és a költő-király így kezdett beszélni:

— Kedves fiatal barátim! Ezt a darabot 27 esztendő koromban írtam. A haza akkor tetszhalott volt és mikor hazaszeretetről akartunk szólni, ázsiai avarokat, női hőseket kellett szerepeltetnünk, hogy ők mondják el gondolatainkat. Mikor a darabomat a Nemzeti Színháznak benyújtottam, ott mindenki hanyatt esett ijedtében és azt mondták, hogy ennek

PERUGINO: MADONNA.

az előadását a censura soha sem fogja megengedni. De a censura sem olyan fekete ám, mint a milyennek festik! Az én derék jó cersorom azt referálta a darabomról, hogy *«dees is a Sjektakelstück, wobei recht viel ge'acht we den kann»* — a mire azt mondotta a felső hűtóság, hogy ha nevetni lehet rajta, hát hadd menjen a darab. Mi pedig akkor rettenetesen könyörögtünk az ifjúságnak: az Istenért, ne tapsoljatok a hazafias helyeknél, hanem kacagjatok torkotok szakadtából. Úgy is lett. Nem kaptak akkor szorosít sem a szerző, sem az előadó művészek. Ti most 47 esztendő múltán hozzátok el azt a babért, a mit megérdemeltünk akkor. Akkor a hazaszeretet rejtett drágaság, valóságos dugárú volt; ma olcsó, akárcsak a pattogatott kukorica, melyet literszáma mérnek és csak az ifjúság tud igazán élvezni. Adjon az Isten nektek olyan boldog hazát, mint a milyenről mi egykor álmodoztunk. Isten áldjon meg benneteket! Képzeltetni, micsoda éljenvihar tört ki erre. Előadás végeztén a lelkes ifjúság a színház előtt gyülekezett és a mint Jókai kocsira szállt, uczezu, neki a kocsinak és ki a lovakat! Húzták a kocsit az alagút felé. Jókai vígan könyörögtött nekik:

— Édes fiaim, ha máj visztek, ne vigyetek Pestre, mert a Svál-hegyen lakom.

Mire a derék ifjak megfordultak és fürgén *«üettek»* a Vérmező felé. Csak azután engedték a lovakat visszafogni.

Lelekelemelő volt ez a tüntetés, melyet manapság fülbemészó dalokat gajdoló primadonnáknak szoktak rendezni. Az bizony bosszantó ízlésteleenség. De a Jókai kocsit húzni — öröm és dicsőség.

A Vörösmarty-szoborra a szatmári kir. kath. főgimnázium hazamező-önképzőkörének gyűjtéseképen Radetzky Károly, a kör pénztárosa 18 frt 85 krt küldött szerkesztőségünkbe. Mi az összeget főt. *Pintér* Kálmán főgimn. tanár úrnak, mint a szobor-bizottság elnökének kézbesítettük.

Vizbe fulla it tanuló. A szabadban való fürdőzésnek megvan már az áldozata. A múlt héten több fiú fürdött Baján a zsilip mellett, ezek között volt egy Hoffmann István nevű IV. oszt. polgári iskolai tanuló is, ki társai közül kiválva, beljebb ment a vízbe, hol egyszerre alámerült és többé élve föl sem bukkant.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

E számunk az utolsó a lap első félévében. A kiknek előfizetése tehát félévre szól, azok újítsák meg idejében az előfizetést, mert csak így számíthatnak a lap pontos küldésére.

Lapunk a szünidőben rendkívül élénk és érdekes közleményeket fog hozni, melyek a pihenő diák szellemét az elpetyhüdéstől megóvják, folytonos élénkségben tartják.

A kötelességét becsületesen végző tanulónak szüksége van a szünidőben is szellemi táplálékra. Jobbat, alkalmasabbat pedig alig kaphat, mint az ő ifjusági lapja.

Főleg azokat, a kik az első két negyedben járatták a lapot, figyelmeztetjük, hogy legalább is a következő negyedre okvetlenül előfizessenek, mivel az október—decemberi negyedre vonatkozólag annak idején *váratlan meglepetésben* lesz részük.

Közleményeink: a Verne-regény s a *Kenyér és bocsület* szeptember végeig fognak folyni. A ki ezek olvasásába belefogott, az bizonyára nem szívesen mondana le az érdekesítő folytatásokról.

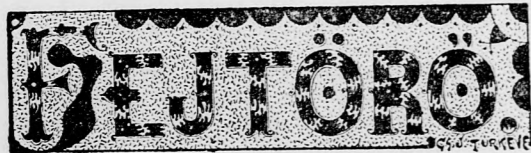
A szerkesztést ismét szerkesztőnk vette át s maga fogja végezni a szünidőben is. Ez elég garancia arra nézve, hogy a lap tartalma változatos, érdekes és értékes lesz.

Azokat, a kik a szünidőben tartózkodási helyüket megváltoztatják, kérjük, hogy egy levelezőlapon *idejében* küldjék be *pontos lakáscímüket* (hely, utca, házászám), mert csak így számíthatnak arra, hogy a lapot is rendszeren és idejében kapják.

Azok, a kik új — tehát nem olyan előfizetőket, a kik két negyedben már járatták a lapot — gyűjtének, jutalomkönyvekre számíthatnak.

A lapnak — melyre még mindig elő lehet fizetni újévtől kezdve is — *előfizetési ára a július—októberi negyedre 1 frt 20 kr.*, mely összeg utalványon a kiadóhivatalba (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) küldendő.

A *Tanulók Lapja* kiadóhivatala.

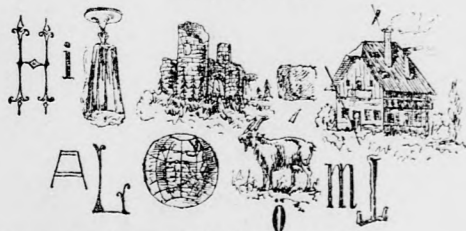
Jelige: Fejtőrő az elme sportja

Rovatvezető: Csiszár József.

Számítási kérdés:

A szabadon eső test az első másodperczben 4.9 m.-t halad s minden következőben 9.8 m.-rel többet; ha ezen törvény szerint valamely torony csúcsáról eső test az utolsó másodperczben 53.9 m.-t halad, hány másodperczig mozgott az s mily magas a torony?

Képrejtvény.

Megfejtési határidő 1899. június 30.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A 24. számban közölt fejtőrő kérdések megfejtése:

Földrajzi kérdés: Balázsfalva. *Történelmi kérdés:* Kievi csata. *Természetrizsi kérdés:* Heja (astur). *Képrejtvény:* Túl a Tiszán van egy hajó kikötve.

Helyesen fejtették meg: Miróczy Arpád, Berente István, Strasser József, Szabó Lajos, Bundzsich János, Ember István, ifj. Luft József, Zomody József, Techet Károly, Osztróvszky József és Antal, Granitz Géza, Litsek Zoltán, Stark Géza, Szeremley Császár Loránd, Kuna László, Deutsch Dezső, Buzáth Jenő, Ehrenfeld Dezső, Ditrői Puskás Jenő, Vadas Zoltán, Kertész Tivadar, Wohlstein Sándor, Csizsinszky Lajos, Staud Gábor, Herresbacher Dénes, Jankó Béla, Szabó Ferencz, Glöz Ödön, Kemény Antal, Grünfeld Ferencz, Berger Mór, Krausz Nándor, Polnitzky Leo, Bárány Béla, Luspay Sándor és Emil, Farmasy Antal, *Balassa László*, Nagy Arpád, Selwitzer Zoltán, Jurenák Géza, Antony Gyula, Worlicsek Frigyes, Pálfalvai Horváth Dezső, Laufer Rezső és Ödön, Gombos Bertalan, Popper Miklós, Kehl József, Borosnyay L. Oszkár, Névedj Botka Andor, Kozelka József, Laban Antal, Kővér Arpád, Harmath Győző, Storfer Adolf, Windt Lajos, Roth Ottó, Fiedler Kálmán.

A kitűzött könyvjutalmat, Hanusz Isvának «Az állatok világából» című művét *Balassa László* bihar-díszegi előfizetőnk nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

Kérdzősködők. A pályázat eredményét legközelebb közlésszük. — **Mimosa.** Mit akar «Tavaszi dal»-al most, forró nyárban? — **Storfer** Adolf előfizetőnk, deési II. o. gimnázista levelezésbe szeretne bocsátkozni egy pozsonyi, németül tudó kollégával. — **K. J.** Csererovatot nem nyitunk, mert ez a komoly, tisztes iránynyal nem fér össze. Hirdetés alakjában 80 krt kellene fizetni. — **L. A.** Szolnok. A küldött műfordítás szép formai készsége mutat, de nagyon igénytelen, keveset mondó epizódja az «Aeneis»-nek. — **«Szünóra».** Megkaptuk és örömmel láttuk a törekvést. A Béla fiú versikeje egészen csinos. Macte, *puer* — az apai nyomdokok! — **K. G.** Nagyszentmiklós. Verne-nek most folyó regénye messze túlterjed még a féléven. Azután a nagy írónak legújabb művét — melynek címe «Le testament d'un excentrique» (Egy különös ember végrendelete) — fogjuk hozni. — **B. J.** Újvidék. 35 maturáns közül csak 3 bukott: ez nagyon szép eredmény! Mindenesetre szebb, mint közeli kollégáiké, a zomboriaké, a hol az érettségizők kétharmadrésze — merő szerb fiúk — «elhullott», mert 8 esztendőn át nem tanultak meg becsületesen magyarul. Ennek hanyagság vagy rosszakarat az oka: mindakettő sújtást provokál. — **P. M.** Budapest. Ha turista-cikkei megütik a mértéket és képeink lesznek hozzájuk, szorítunk helyet a lapban. — **K. A.** Zalaegerszeg. A kérdezett évfolyam ára díszkötésben 6 frt. A kiadóhivatal az előfizetést megelőző várja. — **L. O.** Budapest. Mit szólna hozzá, ha mi meg azt állítanók, hogy se fekete, se barna, hanem szőke. A Toldi-fejtegetést lapunkba a szerkesztő maga írta, illetve mint az iskolában tartott Toldi-előadásait kiadta. E munka könyvalakban is megjelenik, még pedig tán a jövő héten s 25 kr-ért kiadóhivatalunkban kapható lesz. — **Sz. Lajos.** Budapest. Legutóbbi fejtőrő megfejtését — ügylátszik — a pinsi kutujánkkal kapartatta, mert az botrányos; pedig hogy másképen is tud írni, az u. i.-ből láttuk. A «T. L.»-ját az 1. számtól kezdve meg lehet rendelni a rendes árért. — **Diák.** Legfeljebb 5—700 frtosat; az érettségivel pedig 1800-ig mehet. — **Kassa.** Mi is úgy tudjuk, hogy a középiskolák összes osztályaiból tiszta jeles bizonyítványra van annak szüksége, a ki az egyetemi tanulmányokat kitüntetéssel végzi, hogy sub auspiciis legyen doktor. Az ilyen ember aztán a közpályán is gyorsan halad előre. Szladits Károly pl. a kit 3 éve avattak így doktorná, már budapesti albiró.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott középiskolai ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	SZERKESZTI	FŐMUNKATÁRS:	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre... 1 frt 20 kr.	Dr RUPP KORNÉL	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre... 2 frt 40 kr.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet	és könyvnyomda.	IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre... 4 frt 80 kr.			<i>Kéziratokat nem adunk vissza.</i>
<i>Megjelenik minden vasárnap.</i>			

SZÜNIDEI UTAZÁSOK.

II.

(*) Megirtam lapunk mult számában, hogy milyen volt a régi diákélet romantikája, mikor a diák a nagy szünidőben a nyakába vette az országot s gyalogszerrel útnak indult világot látni s tapasztalatokat gyűjteni.

Akkor még nem volt annyi a vasut, mint most s az utazás is méreg drága volt a diákzsebbe mérve.

Ma, mikor a zóna-tarifa mellett a nagy vasuti összeköttetés folytán olcsó pénzért a legtávolabbi vidékre is könnyen eljuthatunk, előnyös helyzetben van a diák is, mert pár forinttal nagy utat tehet és messze földet bejárhat.

Úgy képzelem én az ilyen szünidei utazást, hogy négy-öt diák összeáll, előre megbeszéli az útirányt, a térképet tanulmányozva megállapítja, hogy merre mennek, mit néznek meg, egy-egy helyen mennyi ideig tartózkodnak, hol mennek gyalog, hol szállnak vonatra, mikor indulnak és mikor érkeznek.

A Tanulók Lapja összekötő kapcsot képez a diákok között, ennek a révén könnyű volna az ismerkedés az ország különböző részein élő iskolapajtásokkal, mert alig van város Magyarországon, a hol néhány tanuló ne járatná lapunkat.

Azért, ha akadna ilyen kiránduló diák-kompania, az forduljon mihozzánk, írja meg, merre és mily helyekre óhajtanak utazni. Mi az illető városokban tartózkodó diák-előfizetőink neveit és ezimeit szívesen közöljük velök levélben vagy levelezőlapon. Az illetők azután közvetlenül a megnevezettekkel lépjenek összeköttetésbe s kérjék meg őket, hogy hajlandók volnának-e kirán-

duló-társaiknak ekkor meg ekkor segítségére lenni, őket az érkezéskor várni, a szükséges tudnivalókkal ellátni, esetleg nekik szállást szerezni stb.

Mi alig hiszszük, hogy ilyen fölkérésre a legnagyobb készséggel ne vállalkoznának a jó fiúk. Hiszen azok, a kik a mi lapunkat járatták, többnyire komoly gondolkodású, nemes érzésű ifjak, a kik bizonyára szívesen magukévá teszik az itt fölvetett eszmét s nagyon fognak örülni, ha új barátokra tesznek szert, s nekik szíveséget tehetnek.

Itt a magyar turista egyesület is sokat tehetne. Ez az egyesület úgyis fölvette programjiba a diák-szálló intézményt, a mely a diákok szünidei utazását előmozdítani volna hivatva. Bizonyára szívesen meg is tesz mindent, hogy utazni induló diákjaink vállalkozását elősegítse.

Egy kis jóakarattal ki lehetne eszközölni, hogy, a hol diákjaink nem apellálhatnak a hagyományos régi magyar vendégszeretetre, ott a vendéglőben 50% kedvezményben részesüljenek úgy a szobák, mint az ellátás árát illetőleg.

Ez természetesen csak a nagyobb városokra vonatkozik, mert a tanyákon és falvakban bizony számíthat bármely diákember úgy a magyar nemes urak, mint a lelkészek és tanítók, sőt magának a jó magyar népnek is vendégszeretetére.

Szeretnők, ha felszólalásunknak megvolna a kívánt eredménye, s nagyon szívesen adnók tudomására lapunk olvasóinak, hogy kik azok a derék ifjak, a kik szavunkra megmozdultak s vállalkozni mertek arra, hogy új életre keltik a garabonciás diák romantikáját.

Nekünk még van bizalmunk a magyar diák virtusságában.